

	Középszint	
	Gyakorlati vizsga I.	Gyakorlati vizsga II.
Anyag	Az adott év két vizsgaidőszakára vonatkozó projektfeladatok és javításiértékelési útmutatóik A helyszíni alkotómunka elkészítéséhez szükséges eszközök.	NINCS
Határidő	előző naptári év december 1-ig.	NINCS
Felelős	A vizsgaanyagok elkészítéséért felelős intézmény.	

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

A vizsga részei

Gyakorlati vizsga I.			Gyakorlati vizsga II. /Szóbeli/	
120 perc	projektmunka*	portfólió**	15 perc	15 perc
Helyszíni alkotómunka			A portfólió bemutatása	A projektmunka bemutatása.
20 pont	40 pont	60 pont	15 pont	15 pont
120 pont			30 pont	

* Projektmunka: A vizsgázó, egy központilag megadott témájú vizuális projektmunkát készít el és a vizsgán bemutatja. ** Portfólió: A vizsgázó a korábbi munkáiból, megadott szempontok szerint összeválogat egy gyűjteményt, és azt a megfelelő módon, bemutatásra alkalmas formában kiállítja.

Középszint

Gyakorlati vizsgarész I.

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgarész I. három összetevőből áll:

1. a vizsgán készített, a projekttémához kapcsolódó helyszíni alkotómunka,
2. projektmunka elkészítése,
3. a portfólió összeállítása.

A vizsgaanyag kezelése az írásbeli vizsgaanyagokra vonatkozó előírások szerint történik.

A gyakorlati vizsga összetevőinek jellemzői:

A vizuális projektfeladat egy bőséges asszociációs bázissal bíró téma önálló vizuális feldolgozása szabadon választott eszközökkel. A projektfeladat megfogalmazása, egyrészt támaszkodik az iskolai tanulmányok során az „alkotva befogadás” tantervi alapelvével összhangban megszerzett művészettörténeti ismeretanyagra, feltételezi a problémamegoldó folyamatok ismeretét és használatukban való gyakorlottságot, másrészt többféle, tényleges alkotótevékenység eredménye jelenik meg benne. A projektfeladatok a részletes érettségi vizsgakövetelmény témaköreire reflektálnak. A projektfeladat leírásának tartalmaznia kell:

1. egy téma több művészettörténeti korszakban, eltérő társadalmi viszonyok között született megvalósulásainak összehasonlítását, értelmezését, bemutatását elváró feladatot
2. vizuális kommunikációs vagy média és mozgóképi feladatok adekvát kapcsolódását,
3. tárgytervezést, tárgyalakotást, környezetkultúra jellegű feladatot, amely építészettörténeti ismeretanyag birtokában oldható meg.

A vizsga helyszínén elkészítendő alkotás egyrészt témájában illeszkedik a projektfeladat témájához, másrészt a vizsgázó által választott szabadkézi képalkotó eljárás használata alkalmas arra, hogy a portfólióban szerepeltetett alkotások képi minőségével való összehasonlításban bizonyítsa azok sajátkezüségét. A helyszínen készített alkotómunka feladatmegfogalmazása nem nyilvános. A vizsgázó a gyakorlati vizsga megkezdésekor kapja meg a választott projekttémához illeszkedő feladatot, amelyet szabadon választott szabadkézi (nem digitális) technikával old meg a vizsga 120 perces időkerete alatt.

A portfólió a vizsgázó, korábbi munkáiból, megadott szempontok szerint összeválogatott gyűjtemény, amelyet bemutatásra alkalmas formában kiállít. A vizsga során a vizsgaszervező intézménynek lehetőséget kell biztosítania a vizsgabizottság számára a vizsgaanyag rendezett körülmények között történő megtekintésére (pl. egy kiállítás formájában), digitális formában leadott produktum, (pl. film, animáció) esetében gondoskodni kell a megtekinthetőségről.

A projektmunka elkészítésének szabályai

A munka szabadon választott eszközökkel történik, melyekről a vizsgázó önmaga gondoskodik. A projektfeladat meghatározó vonása, hogy a téma feldolgozása önálló munkafolyamat eredménye. A választhatóság érdekében minden évben legalább két, központilag megadott projekttémát kell közzétenni, amelyek közül a vizsgázó egyet választ. A munka mérete nem meghatározott. A produktum eléréséig vezető gondolatmenetet és a munkafolyamatot a vizsgázónak prezentáció formájában dokumentálnia is kell. Az elkészült projektmunkát és a készítés folyamatát bemutató prezentációt legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig be kell adni a vizsgaszervező intézmény igazgatójának, a készítő nevének és a választott témának a feltüntetésével.

A portfólió összeállításának feltételei

A portfólióba a vizsgázó által készített és kiválogatott munkák kerülhetnek be. A vizsgázót a portfólió összeállításában konzulens segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, saját maga gondoskodik konzulensről, a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó konzulense automatikusan a szaktanára. **A portfóliónak 8 darab munkát kell tartalmaznia.** A munkák mérete nem korlátozott. 1mx1m-nél nagyobb, vagy nem elmozdítható alkotások (pl. kőszobor, freskó, szabadtéri installáció) esetében a róla készült fotót A/4 méretben kell bemutatni.

A portfólió tartalmazza az alábbiakat:

1. két olyan munkát, amelyet sikeresnek tart a vizsgázó;
2. egy olyan munkát, amelyet kevésbé tart sikeresnek a vizsgázó;
3. egy olyan munkát, amelyet a legkedveltebb technikájával készített a vizsgázó;
4. egy olyan munkát, amely egy tárgy tervezését dokumentálja (több rajz is lehet egy lapon);
5. egy olyan munkát, amely látvány alapján készült tanulmányrajz, festmény vagy plasztika (fotója);
6. egy olyan munkát, amely képet és szöveget együttesen alkalmazó kompozíció;
7. egy olyan munkát, amely a vizsgázó által szabadon választott téma tetszőleges feldolgozása.

A munkák hátoldalán szerepeljen a vizsgázó neve és a készítés dátuma, valamint a fenti listának megfelelő azonosító szám és a konzulens aláírása! (Pl. a 3. sorszámmal ellátott munkáról a vizsgáztatók tudni fogják, hogy a vizsgázó legkedveltebb technikájával készült munkájáról van szó.) Az összeállított portfóliót legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig be kell adni a vizsgaszervező intézmény igazgatójának.

A gyakorlati vizsga I. értékelése

A projektmunka és a helyszíni alkotómunka értékelése A projektmunkára összesen 60 pont adható:

- leadott projektmunkára 40 pont,

- a helyszíni alkotómunkára 20 pont.

A helyszíni alkotómunkát és a projektmunkát központi javítási-értékelési útmutató alapján kell értékelni. A projektmunka értékelésének szempontjait a javítási-értékelési útmutatóban, a projektfeladatokkal kell közzétenni.

A portfólió értékelése

A portfólióra összesen 60 pont adható.

A portfóliónak az alábbi formai követelményeknek kell megfelelnie:

a) megfelelő számú munkát tartalmaz,

- b) a munkák a kiírásnak (a listának) megfelelően kerültek kiválogatásra,
- c) a munkák számokkal történő azonosítása szintén megtörtént.

Ha a portfólió nem felel meg a formai követelményeknek bármelyikének, 0 pontra kell értékelni.

A portfólió esetében a rajzi, illetve gyakorlati jellegű munkák értékelését kritériumokra bontott szempontsor alapján végzi az értékelő. A portfólió értékelése az alábbi szempontok szerint zajlik. Öt (négy plusz egy) különböző szempont alapján kell megvizsgálni a vizsgamunkákat, azaz kizárólag a gyakorlati teljesítményt.

Szempontok:

- I. Problémamegoldó képesség**
- II. Vizuális kommunikációs képesség**
- III. Kreativitás, tartalmi komplexitás (az alkotás tartalmi árnyaltsága)**
- IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikája**
- V. Összkép**

A fenti szempontokhoz tartozó kritériumrendszer világosan értelmezhető jellemzőkkel írja le az adott szempont szerint teljesülő minőséget, melyekhez pontskála tartozik. A vizsgázó által az alábbi pontskála alapján elért összpontszámot 2-vel megszorozva megkapjuk az összeállított portfólió pontszámát.

Amennyiben a javító tanár, illetve a vizgabizottság észreveszi, hogy az elkészült projektmunka, az összeállított portfólió más személy szellemi terméke, akkor az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 25. § (3) bekezdése és 29. §-a alapján kell eljárni.

Gyakorlati vizsgarész II. Általános szabályok

A gyakorlati vizsgarész II. két összetevőből áll:

- 1. a projektmunka bemutatása,
- 2. a portfólió bemutatása.

A projektmunka bemutatása

A vizsgázó a gyakorlati vizsga II. részeként ismerteti a projektet: a szabadon választott technikával készült produktumot és digitális prezentáció segítségével szemlélteti az alkotó-tervező folyamatot. A projekt bemutatása során szóban ismerteti és értelmezi a helyszínen készített alkotását mind a projekt témájával, az azt reprezentáló produktummal, mind a portfólióban megjelenített saját munkáival összefüggésben.

A portfólió bemutatása

A kiválogatott anyaghoz kapcsolódva a vizsgázó szóban önállóan bemutatja, értékeli, értelmezi munkáját és indokolja a válogatását, ismerteti a munkáját irányító főbb gondolatokat.

A projektmunka és a portfólió szóbeli bemutatásának értékelése

A projektmunka és a portfólió szóbeli bemutatására egyenként legfeljebb 15 pont adható. Így a gyakorlati vizsgarész II. során összesen 30 pontot szerezhetsz a vizsgázó. A projektmunka és a portfólió értékelése külön-külön történik az alábbi értékelési útmutató segítségével. Az értékelési útmutató tartalmazza a megítélés alapját képező szempontsort. Minden egyes értékelési szempont további kritériumokra bomlik. A kritériumok a szóbeli feleletet jellemzik az adott értékelési szempont tekintetében, a megítélhető pontszámokkal együtt (ld. alább).

A szóbeli bemutatást az alábbi szempontok szerint kell értékelni:

- I. Önismeret (személyes relevancia, önértékelés)**
- II. Érvelés**
- III. Szaknyelv használata**
- IV. Téma felismerhetősége**
- V. Nyelvhelyesség**

VIZUÁLIS KULTÚRA

KÖZÉPSZINT GYAKORLATI VIZSGA I.

AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA HELYSZÍNÉN ELKÉSZÍTENDŐ,

A PROJEKTTÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ HELYSZÍNI ALKOTÓMUNKA ESZKÖZEI

A vizsgán használható segédeszközök

A gyakorlati vizsga helyszínén megismert, a projektfeladat témájához illeszkedő feladatot a vizsgázó szabadon választott szabadkézi (nem digitális) technikával oldja meg a vizsga 120 perces időkerete alatt.

A szabadkézi alkotó eljáráshoz szükséges alapvető képalkotó (grafikai, festői, modellező, szerkesztő) eszközöket és anyagokat a vizsgázó biztosítja.

A feladatmegoldásokhoz szüksége lehet a következőkre:

- **grafitceruza (többféle keménységű),**
- **radír,**
- **színes ceruza,**
- **ceruzahegyszívó,**
- **rajztoll,**
- **tus vagy diófpapír,**
- **rajzkrétá,**
- **rajzszén, porpasztell (ezek használata esetén a fixálásukhoz szükséges lakk is szükséges!),**
- **akvarell, tempera / akril festékek,**
- **ecsetek,**

- vizesedény,
- rongy / szivacs,
- szerkesztőeszközök (vonalzók, körző),
- olló, ragasztószalag, tubusos ragasztó,
- modellező karton (A3-as, 200–250 g/m²),
- valamint a használt technikákhoz alkalmas A3-as és A4-es méretű rajzlapok.

VIZUÁLIS KULTÚRA
Projekttemák
2026.
középszint

A következő két feladat közül válasszon ki egyet (**A vagy B feladatot**)! A kiválasztott feladatot részfeladatonként (1-4. feladatrész) szabadon dolgozza fel úgy, hogy a leadásra kerülő munkaanyag feleljen meg egy vizuális projekt követelményeinek!

Némelyik feladatrész több - akár különböző technikákkal készült - részmegoldást is tartalmazhat.

A feladatmegoldás során született gondolatait, ötleteit bátran dokumentálja, és vázlatait, jegyzeteit is csatolja a végeredményhez!

A NAP, FÉNY ÉS ÁRNYÉK

A Nap az emberi civilizáció egyik legősibb és legfontosabb szimbóluma, amely az életet, az erőt, a fényt, a tudást és az újjászületést jelképezi. A képzőművészetben való ábrázolása az idők során sokféle formát öltött, a szakrális, isteni megtestesüléstől a természeti jelenség és a fényhatások hű visszaadásáig.

A) feladat

A NAP, MINT JELENTÉSHORDOZÓ

1. Keressen és gyűjtsön képi példákat Nap-ábrázolásokról a különböző művészettörténeti korok, stílusok, ábrázolási módok, szimbólumok területén! A gyűjtött képanyagot tabló vagy digitális prezentáció formájában mutassa be! Indokolja válogatását, beszéljen a képek által hordozott szimbolikus tartalmakról, a témákban mutakozó kifejezési szándékokról és formanyelvi jellemzőkről!
2. Válasszon egyet a megadott barokk stíluskorszakban alkotott, erőteljes fény-árnyék kontrasztokat alkalmazó festmények közül! Készítsen a kiválasztott műről olyan

három lépésből álló monokróm parafrázis sorozatot, amelyen megváltoztatja a képen látható eredeti fény-árnyék viszonyokat pl.: fényforrások számát, helyzetét, irányát, minőségét! Grafikai eszközökkel és anyagokkal (pl.: tussal, diófacappal) A4-es méretben dolgozzon!

Készítsen írásos feljegyzést arról, hogy a fényviszonyok és tónusrendek változása hogyan hatott a tér- és formakapcsolatokra és a képi jelentéstartalmakra!
A választható alkotásokhoz vezető linkek:

Caravaggio: Krisztus töviskoronázása

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Michelangelo+Merisi+da+Caravaggio&title=Special%3ASearch&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Michelangelo_Merisi,_called_Caravaggio_-_The_Crowning_with_Thorns_-_Google_Art_Project.jpg

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:18)

Georges de La Tour: Újszülött

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?limit=20&offset=80&profile=default&search=Georges+de+La+Tour&title=Special:Search&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Georges_de_La_Tour_-_Newlyborn_infant_-_Mus%C3%A9_des_Beaux-Arts_de_Rennes.jpg

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:23)

Rubens: Dániel az oroszlánok barlangjában

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Pieter+PaulRubens%3A+D%C3%A1niel&title=Special%3ASearch&profile=advanced&fulltext=1&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Sir_Peter_Paul_Rubens_-_Daniel_in_the_Lions'_Den_-_Google_Art_Project.jpg

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:14)

Vermeer: Tejet öntő nő

[Johannes Vermeer - Het melkmeisje - Google Art Project - Keresési eredmények a következőre: "Vermeer - Rijksmuseum 2023" - Wikimedia Commons](#)

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:16)

3. Készítsen egy több tárgyból álló beállítást! Világítsa meg egy fényforrással különböző irányokból! Készítsen fotósorozatot a beállítás formáin megfigyelhető ön- és vetett árnyékok különféle megjelenési jellemzőiről! Grafikai eszközökkel és anyagokkal (pl.: ceruza, toll, ecset, kréta, szén) készítsen egy tónusos tanulmányrajzot A3-as méretű rajzlapra saját fotóinak felhasználásával a legérdekesebbnek talált nézőpontból!
4. A Nap-motívum újraalkotásához keressen példákat Nap-ábrázolásokra, Nap-szimbólumokra a magyar népművészet motívumkincsében. Készítsen vázlatokat, amely révén új szín és formavariációkat alkot magyar Nap-motívumokból kiindulva! Alkosson a tervei felhasználásával két kompozíciót "SZÖNYEG" tárgyfunkcióra, különböző alakváltozatokban (kör, négyzet stb.)! Alkalmazza a témára jellemző vizuális nyelvet (egyszerűsítés, szín és formaritmus)! A dekorativitás mellett, gondoljon a színeknek és formáknak a hangulatunkra, érzelmeinkre ható szerepére is! A3-as méretben és színes technikával dolgozzon!

B) feladat

A FÉNY,

MINT ÉRZELEM ÉS KIFEJEZÉS

1. Készítsen „érzelmi fénydobozt”, ami kifejez egy hangulatot (öröm, düh, nyugalom, vágy, félelem stb.). Használjon átlátszó vagy áttetsző anyagokat (színes fólia, selyempapír, színes plexi, üvegdarabok, celofán, textil stb.)! A doboz belsejébe kerülhet kis fényforrás pl.: elemes LED, vagy természetes fényben is működhet a fénydoboz, ha áttetsző. A doboz egyik oldala se legyen nagyobb egy A3-as rajzlap méreténél!

A transzparens anyagokkal végzett térbeli–plasztikai munka célja a fény szimbolikus, érzelmi hatásának térbeli megjelenítése. A színek és formák absztrakt, vagy szimbolikus-figurális módon jelenítsenek meg, kapcsoljanak össze érzelmi jellemzőket (fauve-hatás: „szín, mint érzés”)!

Tanulmányozza a fauvizmus és expresszionizmus vizuális nyelvét: erős színek, deformáció, szubjektív látásmód! A két irányzat kiváló alapot ad a téralkotó anyagokkal való kísérletezéshez.

Inspiráló lehet:

Albers és Moholy-Nagy: a Bauhaustól az Újvilágig

<https://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/albers-and-moholy-nagy-bauhaus-new-world>

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:25)

Henri Matisse: A Vörös Stúdió. Issy-les-Moulineaux, 1911 ősze

<https://www.moma.org/collection/works/78389>

(letöltve: 2025. 11. 06. 13:283)

Studio Olafur Eliasson: A szivárványos panoráma...

<https://olafureliasson.net/artwork/your-rainbow-panorama-2006-2011/>

(letöltés ideje : 2025. 11. 06. 13:29)

2. Hajlítsen drótokból saját belső érzéseit kifejező formákat! Ezek lehetnek figuratív, nonfiguratív vagy szimbolikus formák. Térbeli irányokban mozgó, szoborként leállítható drótrajzot készítsen! A fényáteresztő drótplasztikáját fonalakkal, fóliákkal vagy áttört anyagokkal is kiegészítheti.
Állítsa az elkészített drótplasztikáit a fény útjába úgy, hogy a vetett árnyéka is része lehessen a kompozíciónak! A vetett árnyék a drótszobor síkbeli folytatásaként a fényviszonyoktól függő kapcsolatban az érzelmek felidézését, felerősítését is segítheti. A fényirány többszöri változtatásával készítsen digitális fotósorozatot ezekről az expresszív drót-árnyék kapcsolatokról!

Inspiráló lehet:

Oskar Schlemmer: Drótszobrok

<https://calder.org/works/wire-sculpture/>

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:35)

3. Válassza ki a legjobban sikerült drótból készült térplasztikáját és képzelje el ennek felnagyított változatát egy köztéren NAPÓRAKÉNT elhelyezve! Keressen egy erre a célra alkalmas külső közteret és készítsen vázlatrajzokat a napóra-szobor elhelyezési lehetőségeiről! Fotói és vázlatai segítségével készítse el a szobor elhelyezésének részletes látványtervét! Érzékeltesse a térbeli viszonyokat és a szobor időmérő vetett árnyékának mozgását, méret- és formaváltozásait! Tetszőleges technikával A3-as méretben dolgozzon!
4. A fény és a sötétség küzdelme egy mélyen gyökerező, univerzális szimbólum, ami a dualitásra, vagyis az ellentétes erők harcára utal az emberi létben, a mitológiában és a kultúrában. Legtöbbször a fény a jóságot, a tisztaságot és a reményt jelképezi, míg a sötétség a gonoszságot, a tudatlanságot és a kétségbeesést. A napfény alapvető fontosságú az élethez, a sötétség pedig a halál gondolatát idézheti fel, de lehet ez a küzdelem az emberi lélekben zajló belső küzdelem metaforája is. A fenti és további (önállóan felvetett) értelmezéseket is figyelembe véve készítsen fotómontázs kompozíciót A3-as méretben! Vegye figyelembe a műfaj törvényszerűségeit! A képelemek között hozzon létre kifejező hatással bíró kapcsolatokat és kompozíciós rendet!

Inspiráló lehet:

Vajda Lajos: Tolsztoj és Gandhi

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Vajda_Lajos_\(fest%C5%91\)#/media/F%C3%A1jl:Tolsztoj_%C3%A9s_Gandhi_1930-33.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Vajda_Lajos_(fest%C5%91)#/media/F%C3%A1jl:Tolsztoj_%C3%A9s_Gandhi_1930-33.jpg)

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:41)

Moholy-Nagy László: Human Mechanics

<https://www.artchive.com/artwork/human-mechanics-laszlo-moholy-nagy-c-1925/>

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:47)

Reisenbüchler Sándor: A Nap és a Hold elrablása

<https://www.youtube.com/watch?v=OyExfIky29M>

(letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:55)